

Nagy Irméné vezetőkönyvtáros:

NÉHÁNY SZÓ A VIZUÁLIS KULTÚRÁRÓL

Napjainkban a művészeti ízlés szüntelenül alakul, változik, s ennek lényeges része a vizuális kultúra. Fejlesztése komoly feladata társadalmunknak. Szerepe az ember életében meghatározó, ezért kisgyermekkortól kezdődően jelentős tényező a nevelésben.

A valóságról, valós világról érkező információk jelentős része - több mint 80 %-a - vizuális úton jut el hozzánk. A világ cselekvő értelmezése, megfelelő látás nélkül képtelenség. (Érzékletesen utal erre a magyar nyelv is a "képtelenség" szóval.) Többek megfogalmazása szerint hazánkban a jellemző vizuális kulturáltsági szint meglehetősen alacsony, esetenként kulturálatlanságot is takar.

A képkultúra, vizuális kultúra, amelynek minden valószerűség szerint most virágkora következik, a mi társadalmunk értékrendszerében és gyakorlatában csak akkor válik hatékony ember- és társadalomformáló erővé, ha tudatos felhasználását biztosítjuk. Itt elsősorban a tudatos felhasználáson van a hangsúly, hiszen az esetek többségében a művészeti ággal való foglalkozás, ezek oktatása, a mindennapi ízlésformálás csak a szigorúan vett iskolai keretek között valósul meg. Annak minősége pedig sok kívánnivalót hagy maga után.

A 90-es évek rohamos változást ígérnek az élet minden területén. A képi információk olyan mennyiségű és változatos minőségű áradata indult meg, hogy a valódi értéket kiszűrni nagyon nehéz, s képzettséget igényel. Sem a társadalom, sem ünnagunk számára nem mindegy ezért, hogyan alakul a közeljövő oktatási rendszere.

A vizuális kulturáltság szintjének emelésére, színvonalassá tételére világszerte számos kísérlet folyik. Pl.: az egyesült államokbeli kisvárosban Owattonnában végeztek egy öt éves időtartamú életmód-kísérletet. Célja az volt, hogy javítsák a lakosság környezet és vizuális kultúráját, és ezáltal a művészetek iránt fogékonyá, érdeklődővé tegyék őket.

A program sikerrel zárult. Bebizonyosodott, hogy az élet minden területén szükség van a művészetekre, hatása az emberek mindennapi életét alapjaiban képes megváltoztatni.

Hasonló és igen jelentős kísérletek folytak Európában is, de tenni-való még bőségesen akad ezen a területen.

A video mint mindennapi kultúránk része

A videokölcsönzés lehetőségei főiskolánkon

A video szó a latin video, videre ..., vagyis a látni igéből származik. Látva lásd! - a hangsúly az új technika prófétáinak értelmezésében a lásd-on van.

A videozási technika fejlődése és széleskörű felhasználása a földrajzi határokat teljesen elmosta. Videokazettán egy film, egy dokumentum órák alatt közvetíthető a világ bármely részére. Videokazettát nemcsak vásárolni, kölcsönözni is lehet.

A nyugati országokban ezt kihasználva virágzó üzletgá fejlődött a gyártás, másolás, sőt a hamisítás is.

Nálunk nincs évtizedekre visszavezethető múltja e technikának, mi még csak ismerkedünk a lehetőségekkel, s ezeket jól kellene kihasználnunk. A kölcsönzőhelyek lassan ellepik városainkat, munkahelyeinket. Ez alól főiskolánk sem kivétel, ahol ez év tavaszán létesült könyvtárunkban videotéka. Szolgáltatásai nemcsak a hallgatói és sorállomány körében váltak egyre népszerűbbé, hanem a hivatásos és polgári dolgozók is szívesen igénybe veszik a kölcsönzési lehetőséget.

A videotéka kb. 70 filmmel rendelkezik. A folyamatos ellátást, az új műsoros kazetták forgalmazási lehetőségét a Tisza Mozi KFT-nél működő VICO filmkölcsönzőtől biztosítjuk. Minden második héten 15 db új filmet hozunk könyvtárunkba. a kölcsönzés a hallgatói állomány körében ingyenes, csak az otthoni, laktanyán kívüli vetítésekért kell a VICO által meghatározott kölcsönzési díjat fizetni. Az új filmek behozatalánál figyelembe vesszük az előre benyújtott igényeket.

Ha egy kazetta iránt az átlagosnál nagyobb a kereslet, több héten át is biztosítjuk kölcsönzésüket.

A témaköröket illetően igen széles skálán mozog az ajánlatunk. Megtalálhatók a vidém, szórakoztató; az akció, a tudományos fantasztikus; a zenés show műsorok; történelmi filmek és gyerekeknek szóló rajzfilmek. Emellett még a főiskolán folyó oktatói, képzési tevékenységet segítő filmek is az állomány rendelkezésére állnak.

A kazetták válogatása, cseréje minden nap lehetséges (hétfőtől-péntekig 14,00-15,30 között). A keresgélést segíti egy címszerinti katalógus, mely a nap bármely szakában, a könyvtári nyitvatartás keretében használható.

A lehetőség tehát előttünk áll, de tapasztalatunk e téren kevés. Egy félév múlva talán már részletesebben elemezni lehet az egyes műfajok, témakörök nézettségi gyakoriságát, a forgatási gyorsaságot, és olyan következtetések vonhatunk le, mellyel munkánk színvonala feltétlenül emelhető.

Felhasznált irodalom

1. Kárpóti Andrea - Kossa Mária-Valéria: Vizuális nevelés világszerte
Budapest, 1984.
2. VINED - A - Video-Alfa
Op., Múzsák, 1987.
3. A vizuális kultúráról. Szerk. S.Nagy Katalin
Kossuth Kiadó, Budapest 1982.